SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI No. 210. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, NOVEMBER 4, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ЛИСТОПАДА 1989 Ч. 210. РІК XCVI

У ЛЬВОВІ ВІДНОВЛЕНО НТШ

Львів. — Тиждень тому тут відродилося найстарше українське наукове товариство, Наукове Товариство ім: Шевченка, яке його історик, покійний Володимир Дорошенко, назвав „огнищем української науки, за зразком якого постало в 1907 році в Києві Українське Товариство, а 10 років пізніше Всеукраїнська Академія Наук". НТШ проіснувало у Львові до 1944 року, звідки більша частина його дійсних членів перенесли його осідок до Мюнхену, а згодом до Ню Йорку, Торонто, і Австралії, де досі існують і діють автономні відділи.

Заходи про відновлення НТШ у Львові розпочалися ще минулого року й здійснилися 23-го жовтня ц.р. на зборах, що їх скликав Організаційний комітет, членами якого були визначні науковці українського академічного світу. В підготованому заздалегідь проєкті статуту відмічено, що „Товариство в своїй основі стає переємником НТШ, яке діяло у Львові з 1873 по 1939 рік", а його метою є „відродження, збагачення і впровадження матеріяльної і духовної культури українського народу в сучасне життя". В листі, який наспів до НТШ в Ню Йорку ще перед основуючими зборами, відмічено „великі надії, зв'язані з відділами НТШ, які існують за кордоном".

Відновлення НТШ у Львові вітали численні представники наукових та громадських установ, зокрема члени Академії Наук і її інститутів, численні письменники зі славним Олесем Гончарем на чолі. Раніше переслану грамоту-телеграму НТШ у діяспорі присутні прийняли вийнятково сердечно. Її текст такий: „Відновникам славетнього вікового Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, в славному й пам'ятному 175-му році з дня народження його патрона і духовного Батька Тараса Шевченка, пересилаємо вислови нашого великого признання разом із запевненням щирої співпраці, а в потребі й допомоги". Ця грамота має дату 29-го серпня ц.р.

Установчі збори НТШ обрали свою управу — управу, яку очолив проф. Олег Романів, член - кореспондент Української Академії Наук, а його заступниками професорів Ярослава Ісаєвича, Івана Стефанюка і Романа Кучера. Можливо, що обрано й інші особи, яких не вдалося занотувати у дуже трудній телефонічній розмові. Секретарем обрано проф. Купчинського.

На зборах обговорювано питання повернення НТШ його двох будинків при колишній вулиці Чарнецького ч. 26 у Львові та його пребагатої бібліотеки й архівів. Є надія на позитивне полагоднання цих справ важливих для розвитку НТШ. Будинок НТШ під цю пору приміщує Інститут суспільних наук Академії Наук. Йтимуть старання для підшукання для інституту нового приміщення. Теж є надія на позитивне розв'язання питання бібліотеки й архівів НТШ, більшість яких приміщується в Бібліотеці ім. Стефаника.

ЧЛЕНИ НРУП ВІДВІДАЛИ ПОЛЬСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як повідомляє у довшій кореспонденції з Варшави швайцарський щоденник німецькою мовою „Ноє Цюрхер Цайтунг" з 23-го жовтня ц.р. Варшаву відвідали два представники Народного Руху України за Перебудову — Дмитро Павличко, депутат до Верховної Ради СССР і секретар Спілки Письменників України, і Павло Мовчан, письменник і ессеїст.

В четвер, 19-го жовтня ц.р., вони, як пише швайцарська газета, відвідали маршалка польського сойму Стельмаховського і міністра культури Цивінську та відбули з ними довгу, приязну розмову. Д.Павличко заявив, що приїхав у Польщу, щоби висловити радість своїх виборців з приводу перемоги демократії в Польщі. Це, що обидва представники України мали зустріч саме зі Стельмаховським пояснюють тим, що теперішній маршалок польського сойму втішається великою популярністю в Україні. Він, як голова варшавського Клюбу католицької інтеліґенції, вже від довшого часу запрошував українців на різні наукові симпозіюми до Варшави і є справжнім приятелем української культури.

Українські гості у розмовах порушили справу Львова, який поміж світовими війнами належав до Польщі. Вони підкреслили, що Львів — це українське місто і має таким залишитися та ніхто з українців, незалежно від політичної орієнтації, не погодиться на відділення його від України. Але рівночасно обидва представники НРУП признали, що Львів є колискою польської культури і тому багато поляків є з ним сильно емоційно пов'язані. Тому у майбутньому, Львів повинен бути відкритим для усіх тих, що мали в ньому своє коріння, а особливо повинна бути створена границя для поляків, які бажають відвідати Львів. Також, на думку Павличка і Мовчана, у Львові повинні бути заступлені вияви польської культури в приличних рамках, наприклад, навчання польської мови у школах чи існування польського театру.

Але напружені відносини поміж поляками і українцями, на думку гостей з Києва — пише швайцарський кореспондент, можуть лише тоді поправитися, коли поляки будуть готові прийняти українську культуру і дозволити їй розвиватися на польській території. Тут в першу чергу ідеться про відбудову Української Православної Церкви на терені Польщі.

Як аналізує в дальшому швайцарський щоденник, досі активна зовнішня політика Польщі була спрямована на Захід, але сьогоднішні політики знають, що на Сході залишилося ще багато до побажання. Є конечні добрі стосунки з сусідами на сході без непотрібного фанатизму. Про це говорила на пресовій конференції у Варшаві речниця уряду, а також речник „Солідарности" і член польського сойму

(Закінчення на стор. 3)

Уряд ЗСА не має ясного погляду щодо перебудови

Ню Йорк. — В понеділок, 27-го жовтня, один з працівників Державного департаменту у Вашінґтоні передав до газети „Ню Йорк Сити Трибюн" копію звіту Державного департаменту, який досі не був оприлюднений, хоч у департаменті його заслухали ще в серпні ц.р. Проти публікації звіту різко виступили члени департаменту, які прихильно наставлені до Міхаїла Ґорбачова. Вважаючи, що прихильники Ґорбачова можуть помститися за розголошення звіту, працівник департаменту, передаючи звіт до газети, просив не називати його імени, хоч звіт і не належить до секретних документів.

Колишній працівник Сі-Ай-Ей Дейвид Салліван, експерт у питаннях СССР, а тепер працівник сенатської комісії закордонних зв'язків, висловив обурення з приводу політики чиновників Державного департаменту, які намагалися приховати звіт. „І це відбувається в той час, коли самі совєти на кожному кроці признаються в брехні", — сказав Салліван, зазначивши, що навіть міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе визнав порушенням американсько-совєтської угоди будівництво протиракетної красноярської радарної станції.

У звіті Державного департаменту сказано, що совєтська активність на території ЗСА за роки гласности і перебудови зовсім не зменшилась. Четвертину совєтських службовців в ООН становлять аґенти. Їм також допомагають багато інших працівників, які в різних причин співпрацюють з органами державної безпеки. Адже всіх совєтських громадян, які працюють в ООН, зобов'язують допомагати працівникам КҐБ, — сказано у звіті.

Дезінформацію, наклепи, пропаґанду головно спрямовано на програму стратегічної оборонної ініціятиви ЗСА — „Стар Ворс". Як видно, СССР все ще сподівається, що ЗСА відмовляться від створення такого протиракетного захисного щита.

Поряд з поширенням дезінформації, совєти минулого року посилили свою активність у ЗСА. Детальні відомості про це є в звіті, який зберігається в приміщеннях Державного департаменту.

Преса відзначає, що про успіх горбачовської перебудови особливо дбає державний секретар Джеймс Бейкер, який часто виступає з промовами на тему перебудови в СССР і наголошує, що успіх перебудови буде корисним для ЗСА.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Томас Фрідман повідомив минулої п'ятниці, що Бейкер фактично заборонив заступникові Брента Сковкрофта Робертові Ґейтсові виголосити спеціяльно підготовлену промову на науковому семінарі в Бетесді, Мд. Це сталося тому, що Ґейтс висловив сумніви в надійности становища Ґорбачова і перестеріг Адміністрацію від поспішних дій.

Коментатор Фрідман зазначає, що Р. Ґейтс ще коли був заступником директора Сі-Ай-Ей, виголосив антикомуністичну промову в жовтні 1988 року, що викликала певне невдоволення прихильників перебудови в СССР.

Р. Ґейтс твердить, що російсько-совєтська історія викликає мало оптимізму, тому Уряд ЗСА повинен проявляти обережність і дбати перш за все про інтереси власного народу, не перешкоджаючи перебудові в СССР, але й не поспішаючи з допомогою.

Закликають до обережности у відносинах з Совєтським Союзом і деякі інші високопоставлені особи, наприклад, віце-президент Ден Квейл, секретар оборони Ричард Чейсі, радник президента з питань національної безпеки Б. Сковкрофт.

Політичні оглядачі Роберт Новак та Роналд Еванс зазначають, що після виступу Бейкера в Сан Франсіско адмірал Сковкрофт надіслав президентові Джорджові Бушеві рапорт, зміст якого покищо невідомий. Проте всі знають, що Сковкрофт скептично ставиться до перебудови.

Сенатор-республіканець Джессі Гелмс з Північної Каролайни також заявляє, що будівництво красноярської станції совєти визнали серйозним порушенням американо-совєтських угод але продовжують порушувати їх ще більше, випускаючи новий вид ракет (СС-25) і твердячи, що це лише модифікація ракет СС-18, які дозволені підписаними угодами.

Підписуючи угоди, але не виконуючи їх, совєти виграють час і ніхто не може передбачити, яким буде їхній наступний крок.

Міністер оборони Р.Чейні в інтерв'ю з кореспондентом журналу „Мілітарі Форум" сказав, що ніякої редукції совєтської стратегічної зброї, спрямованої проти ЗСА, не відбулося. Навпаки, він вважає, що ця зброя стала ще більш небезпечною.

Президент Джордж Буш, як видно, не поспішає робити якісь певні висновки, а вивчає погляди фахівців.

ВУГЛЕКОПИ ДОНБАСУ І ВОРКУТИ ЗНОВУ СТРАЙКУЮТЬ

Москва. — Вуглекопи Донбасу провели двогодинний попереджувальний страйк, заявивши при цьому, що на випадок, якщо їх вимоги не будуть негайно виконані, праця припиниться на всіх шахтах Донецького басейну.

Московський кореспондент „Вашінґтон Посту" Майкл Доббс повідомляє, що у страйку взяло участь понад 100,000 вуглекопів. Крім чисто економічних вимог, вуглекопи закликали до анулювання 6 статті конституції СССР, яка проголошує керівну і спрямовуючу ролю Комуністичної партії, а також до проведення прямих загальнонародних президентських виборів.

Кілька тисяч гірників зібралися у Донецькому перед будинком Палацу рад і вимагали від уряду назвати конкретний і остаточний термін виконання всіх даних раніше обіцянок.

У вівторок, 24-го жовтня, у Горлівці відбулося засідання страйкового комітету Донбасу. На порядку денному стояло одне питання: відновлювати чи не відновлювати страйк. Голоси розділилися порівну: 14 до 14. Оскільки для прийняття рішення про страйк треба дві третини голосів, пропозиція про загальний страйк була тимчасово відхилена.

Совєтський уряд, включаючи особисто Ґорбачова, недавно попередив, що не буде терпіти повторення подій цього літа, коли практично вся вугільна промисловість країни була паралізована. За офіційними даними, економічні втрати перевищили тоді 3 біл. карбованців, а державі недодано 24 міл. тонн вугілля.

Вищі урядові чиновники намагаються втихомирити вуглекопів, знову обіцяючи їм уважно розглянути їх вимоги. „Ми вже чули ці солоденькі слова, — заявив член донецького страйкового комітету Юрій Болдирєв. — Тепер нам потрібні діла".

Як повідомляє газета „Ізвєстія", страйковий комітет всього Донбасу провів у четвер, 26-го жовтня, нараду „за закритими дверима". Справа залишилася попередньою: стрйкувати чи ні.

Як повідомляє ТАСС, восьмий день триває страйк на шахті Воргашор у Воркуті. Гірники інших шахт провели в середу двогодинний страйк солідарности. На шахті „Комсомольська" триває робота, однак пікети гірників не дозволяють вивозити видобуте вугілля за межі Воркути.

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Заходом Об'єднаного Святкового Комітету Великого Дітройту в неділю 12-го листопада ц.р. в год. 3-ій по полудні, в авдиторії початкової школи церкви НЗПДМ, вул. Вестбрук ч. 29500, відбудеться урочисте відзначення роковин Листопадового Чину. Святкову промову виголосить коментатор радіопрограми „Голос Америки" мгр Адріян Кармазин. В мистецькій частині виступить відомий бас-баритон Ярема Цісарук, при фортепіяновому супроводі Ліди Цісарук. Участь в програмі візьмуть теж учениці та учні всіх суботніх та щоденних українських шкіл Дітройту та околиць.

К. Харчов каже, що він підтримував УКЦеркву

Джерзі Сити, Н.Дж. — „Вашінґтон Таймс" з 30-го жовтня ц.р. повідомив, що колишній голова Комітету в справах релігії при Раді Міністрів СССР, Константин Харчов звинувачував КҐБ, Комуністичну партію та ієрархію Російської Православної Церкви, які спричинили його усунення з керуючої посади за реформістські погляди.

У своєму інтерв'ю для журналу „Оґоньок" Харчов каже, що він відкрито підтримував леґалізацію забороненої Української Католицької Церкви, як також леґалізацію секти Гарі Крішна, закликав щоб російський патріярх був вибраний на відкритих виборах, чого вже виявилося занадто багато для совєтських органів та представників Церкви. К. Харчов сказав, що ієрархія РП Церкви співпрацювала з членами Верховної Ради Совєтського Союзу у відкиненні його пропозиції леґалізувати Українську Католицьку Церкву, яка за часів Сталіна примушена була „з'єднатися" з РПЦ.

К.Харчов залишив свою посаду з уваги на „стан здоров'я".

Молода українка дебютує на Бродвею

Х. Павлишин-Пол.

Ню Йорк. — У прем'єрі музичної комедії „Зустрінь мене в Ст. Луїсі", що відбулася в театрі ім. Ґершвіна на Бродвею, виступає між іншими відомими акторами молода українка Христина Павлишин (театральне псевдо Христина Пол).

Дочка д-р Юліяна і Мирослави Павлишинів, відомих українських громадян із Міннеаполісу і членів Українського Народного Союзу, вона закінчила ступнем бакалявра Християнський університет в Тексасі і тепер розпочинає важку кар'єру співачки-акторки в американському театральному світі.

Вона відбула вже два турне по Европі, граючи Вельму у відомій музичній п'єсі „Вест Сайт Сторі", а теперішній дебют на Бродвею є дальшим успіхом в її кар'єрі.

„Зустрінь мене в Ст. Луїсі" має знаменитий склад акторів, а продукція п'єси коштувала 5 міл. дол., з великими приготуваннями до першого виступу на Бродвею. Музична п'єса є побудована на фільмі, що появився ще у 1944 році. Тепер текст написав до п'єси Гю Вілер, а Гю Мартін і Ролф Блейн написали десять нових пісеньок, поруч із тими, що ще досі співають із фільму. Режисером цього нового спектаклю є Луї Бирк, а хореографом Джоен Брикгилл.

В. ЯВОРІВСЬКИЙ ЗУСТРІЧАВСЯ З АМЕРИКАНСЬКИМИ ПОЛІТИКАМИ

В. Яворівський і конгресмен Дж. Флоріо під час зустрічі в Нюарку. Зліва — дружина Дж. Флоріо.

Вашінґтон (Бюро УНС). — Відвідини депутата до Верховної Ради СССР і голови Відділу київської області Народного Руху України за Перебудову в ЗСА сколихнули не лише українською громадою, але викликали також серед американських політичних кіл широке зацікавлення, яке помітне було, між іншим, також у американській пресі, що широко про ці відвідини писала.

В. Яворівський двічі відвідав політичних діячів у Вашінґтоні. Вперше В. Яворівський побував у столиці країни в днях 9-12-го жовтня ц.р. і в тому часі він мав численні зустрічі із представниками засобів масової інформації, які зорганізувало тут Бюро Українського Народного Союзу. Такі престижеві американські газети як „Вашінґтон Пост", „Вашінґтон Таймс", „Фаненшел Таймс", „Крищен Саєнс Монітор" вислало своїх представників на інтерв'ю із В. Яворівським, а „Волл Стріт Джорнал" зааранжував зустріч його із видавцями того престижевого щоденника. Крім цього український відділ „Голосу Америки" перевів півгодинну розмову із В. Яворівським, як також український і російський відділи „Радіо Свобода" перевели з ним інтерв'ю.

На Капітолю В. Яворівський мав зустріч із рядом конґресменів та сенаторів в часі яких він підкреслив важливість відкриття американського консуляту в Москві для затіснення стосунків поміж американським і українським народами. Він поінформував представників Уряду про вибори в Україні і запросив їх відвідати Україну у ролі обсерваторів в часі виборів, які мають відбутися у лютому або березні 1990 року. Обширно В. Яворівський поінформував американських членів Конґресу про трагедію Чорнобиля та далекойдучі наслідки радіяції, зокрема у дітей та просив про медичну допомогу. Присутні конґресмени та сенатори виказали велике зацікавлення усіми питаннями, що їх порушив ґість з України.

На відвідинах у Державному департаменті В. Яворівський мав розмову із заступником секретаря Ричардом Шифтером і зі спеціяльним асистентом для совєтських справ Полом Ґоблем і Тоні Фріменом, координатором міжнародних справ праці та асистентом державного секретаря.

Державний департамент гостив В. Яворівського полуденком, в якому взяли участь знавці совєтських

(Продовження на ст. 3)

ВИСТУП М. ГОРБАЛЯ У ПАРМІ

Парма, Огайо (В. Боднар). — В неділю,19-го листопада ц.р., о год. 4-ій по полудні, тут в залі парафії Покрови Пресвятої Богородиці, 6810 Бродвею ровд, відбудеться зустріч громадянства з Миколою Горбалем, поетом, композитором, колишнім політв'язнем, членом УГС та НРУП. Цю імпрезу спонзорують Допомоговий Комітет для Новоприбулих і Дисидентів в рамках Суспільної Опіки при УЗО разом зі Святопокровською парафією і під протекторатом Українських Злучених Організацій (УЗО) Клівленду.

У СВІТІ

БЕЗ ЦІЛКОВИТОГО РОЗГОЛОСУ Совєтський Союз потвердив створення своєї першої банкової інституції в ЗСА, тобто відділ Московського банку в Ню Йорку, для полагоджування закордонних економічних справ. „Нашою метою є знаходити нові комерційні можливості для СССР в ЗСА та для американців у СССР", — заявив Олег П. Єнуков, старший керівник совєтського банкового бюра, у телефонічному інтерв'ю. Згадане бюро під назвою „Внешекономбанк" або банк для закордонної економіки, був затверджений Державним департаментом ЗСА в квітні ц.р. та відкритий для урядування вже в липні ц.р. без жодних окремих повідомлень.

ІРАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ схвалив законопроєкт, яким дозволяється на ув'язнення кожного американця, який образить Іран. Головний прокуратор Ірану аятола Мохаммед Язді сказав, що цей законопроєкт схвалений 150-ма голосами з усіх 270-ти є відповіддю на „застрашуючі методи" ЗСА. Він спеціяльно звернув увагу на рішення Департаменту справедливости про те, що аґенти американського Уряду можуть арештувати терористів за кордоном без окремого дозволу чужинецьких урядів, називаючи це „найгіршим родом тероризму та шантажування".

У БЕЙРУТІ ТЕРОРИСТИ вбили дипломата Савдійської Арабії та поранили його шофера. Кілька годин після того про-іранська група під назвою „Ісламська свята війна" оголосила це своїм мстивим ділом у відпалту за 16-ох зловлених, засуджених і покараних шіїтських мусулманів з Кувейту в Савді Арабії у місяці вересні. Їх покарано за те, що виконали ряд бомбових зривів під час мусулманського паломництва до Мекки у Савді Арабії в липні ц.р. Згідно з поліцією, три напасники пострілами вбили 70-літнього Мохаммеда ель Марзукі, коли він сідав до свого авта.

В АМЕРИЦІ

НОВІ ПРАВИЛА ВЖИВАННЯ біржових комп'юторів введено на Волл Стріт. Біржові комп'ютори звинувачуються у катастрофічних спадах акцій у 1987 році та у зовсім недавній паніці біржових торгівців. Джан Дж. Фелан, мол., голова нюйоркської біржі у вівторок, 1-го листопада, висловив свою підтримку федеральної влади, якій дається повне право відмінити форму комп'юторизованої торгівлі, під назвою індексовий арбітраж, в часі шаленого гойдання біржових цін.

РОБЕРТ Л. БЕРНСТІН, ПРЕЗИДЕНТ видавництва Рендом Гавз, який очолював його впродовж 23-ох років та перетворив його в міжнародне видавництво, проголосив у вівторок, 1-го листопада, про свій відхід з посади в кінці ц.р. На питання кореспондентів про причину несподіваної резиґнації, Р. Бернстін відповів, що він хоче відійти завчасу, поки не дійшло до серйозних непорозумінь із С.І. Нюгавз, мол., родина якого є власником видавничої імперії, включно з Рендом Гавз. Але сам С.І. Нюгавз сказав, що 66-літній Р.Л. Бернстін відходить на пенсію.

СТЕЙТ МАССАЧУСЕТТС має найбільший бюджетний дефіцит у країні. За останні три місяці фінансові проблеми стають критичними та викликають хвилю обурення мешканців стейту, які обвинувачують Майкла С. Дукакіса та його невдалу кампанію у виборах на президента. У липні ц.р. М.С. Дукакіс проголосив, що стейтовий дефіцит у цьому фіскальному році буде 491 міл. дол., а тому необхідно різко зменшити соціяльні послуги, збільшити податки на 15 відсотків. Але на початку жовтня він заявив, що в дійсності бюджетний дефіцит стейту Массачусеттс є на 500 міл. дол. більший, що викликає, звичайно, ще більший зріст податків та ще більше урізання соціяльних послуг.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша проголосила у вівторок, 1-го листопада ц.р. продовження заборони федерального фінансування наукового дослідження, яке вимагає вживання перещеплення тканини зародка. Ця заборона вже триває 20 місяців від березня 1988 року та продовження її викликало гостру критику лікарів та наукових працівників, які вживають тканини зародка у наукових дослідженнях та пошуках ліків від діябету та інших хворіб. „Це є середньовіччя, — сказав д-р Бирт Гарві, президент Американської академії педіятрів. — Ми є дуже розчаровані. Ця заборона неґативно впливатиме на дослідження, які можуть врятувати життя як дорослим, так і дітям". Проголошення Адміністрації уважається наступною перемогою противників абортів.

230 ПІДЛІТКІВ ЗАТРИМАЛА поліція у Ню Йорку в понеділок, 31-го жовтня, які під маскою Галовіна грабували, знущалися над людьми на вулицях міста, розбивали вікна будинків та автомобілів. Цей безпорядок і терор поширювався у ніч страхіть не тільки в бідних дільницях міста, але й на Третій аве. між 78-ою та 86-ою вулицями, де група 40-ка підлітків проносячись вулицею, вдерлася до італійського ресторану Дю та поперевертала там столи й вазонки з квітами. Поліція повідомила, що переважна більшість підлітків намагалися триматися осторонь цього „свята", вони були перестрашені чотирма незалежними від себе вбивствами з минулого тижня. В Брукліні був застрілений у галовінську ніч підліток, який кидав яйця на лімузини та разом з іншими хлопцями почав бійку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201)-451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Гласність, Луб'янка і КҐБ

Одним із найперших чинів переможців Жовтневої революції у Москві у 1917 році було створення тайної, підпорядкованої партії поліції, яка формально мала охороняти новий режим перед ворогами народу, насправді стала стрижнем державної системи. Від часу Джінґісхана, короля гунів Аттили, кровожадних римських цісарів Нерона й Каліґулі та середньовічної „Святої Інквізиції" не було таких жорстоких звірів у людській подобі, як звірі ЧеКа, НКВД і КҐБ. У Музеї воскових фігур мадам Тюссе у Лондоні є окремий павільйон „Камери тортур". Че-Ка, що зміняло свою назву, не змінюючи метод, стало однією великою камерою тортур большевицької системи правління. Символом цієї системи став в'язничий будинок „Луб'янка" у Москві на площі, яку названо прізвищем першого голови й організатора Че-Ка — Фелікса Дзєржинського. Це за Дзєржинського вперше заведено „табори праці", совєтські кацети, що їх Солженіцин увіковічнив, як ҐУЛаґи", і за наступників Дзєржинського придумано вперше в історії світу — запрягти психіятрію до воза судочинства. За царату теж шаліла охрана, але не було тоді каптурових судів і не було такого, що арештовані — щезали. За ким закрилися ворота „Луб'янки" — той вже переставав існувати. Навіть друга московська в'язниця „Бутирки" не мала цієї жахливої слави що Луб'янка.

Коли п'ять років тому Міхаїл Ґорбачов став генеральним секретарем Компартії СССР і зразу заповів реформи під гаслами: гласність і перебудова, то загально твердили, що він діє з благословенням від КҐБ. Була логічна підстава такого твердження, бо Ґорбачова протеґував Юрій Андропов, який кар'єру у партійно-державному апараті зробив почерез головування в КҐБ. А що ніхто інший в імперії так не орієнтується у тамошніх відносинах, як КҐБ, то у централі цієї держави в державі — у в'язничному будинку Луб'янки — найперше зрозуміли, що СССР опинився над берегом економічної пропасти. КҐБ погодилося на плян Ґорбачова, що економіку треба санувати почерез лібералізацію режиму, бо інакше неможливо перевести у Політбюрі відворот від марксиської догми про партійно-державний монополь на всю продукцію і ввесь розподіл промислових і хліборобських дібр. За минулих п'ять років не вдалося Ґорбачову перебороти економічну кризу з її інфляцією, з її харчовими картками, з її порожніми крамницями та руїною сільського господарства. Але вдалося лібералізувати атмосферу, в якій люди стали відважніші. Відродження цієї відваги, яка проявляється словом і друком, ніколи ще не показалося так виразно і яскраво, як уночі з 29-го на 30-те жовтня цього року, коли то яких півтори тисяч москвинів оточили будинок Луб'янки із запаленими свічками в руках демонстрували з вимогою дальших свобід. „Одяги на нас змінилися, але тероризм існує далі" — цитує кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Френсіс Клайнс („Ню Йорк Таймс" з 1-го жовтня 1989) слова якогось сивобородого Анатолія Лісицина. Ту мовчазну мирну демонстрацію під мурами Луб'янки, під мурами головної квартири КҐБ, толеровано і дозволено той макабричний похід, поки його учасники самі розійшлись. Але на недалекій площі Пушкіна було вже інакше. Там теж зібралася юрба, яка викрикувала проти існуючих безпорядків у імперії. І тут поліція не була толерантна, а ґумовими палицями била демонстрантів та арештувала кількадесят осіб.

Ані КҐБ, ані Ґорбачов не сподівалися, що признання людям трохи більшої свободи звернеться проти них самих. Був час в ері Сталіна і Брежнєва, що підсовєтські невольники боялися голосно називати Че-Ка (НКВД — ҐПУ). Тепер вже не боялися піти під саму головну квартиру цієї всевидущої і всемогучої потвори і там демонструвати. Така демонстрація компромітує Міхаїла Ґорбачова, як ніби промотора демократії. Тому йому, Ґорбачову, страшенне потрібна підтримка від Заходу, особливо від Америки, що ось — мовляв, — його шанують і йому поможуть заповнити крамниці всяким крамом. Мільйони пересічних громадян у Західній Европі й Америці не знають дійсних відносин на Сході Европи. Вони вірять Ґорбачову, який представляє себе як миротворець і демократ. Не дарма існує правда, що людська наївність і глупота безмежні, бо не заборонені конституцією. Для істориків залишаться вістки із світлинами — нещасних людей із свічками в руках, деякі із світлинами замучених кагебістами рідних і приятелів, які демонструють під мурами Луб'янки. Дивні діла Твої, Господи!

Мирослав Семчишин

„ТРЕТЄ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ МУСИТЬ СТАТИ ДІЙСНІСТЮ"

Не іншими словами можна озаглавити статтю, що має загально і коротко підсумувати таку перспективно важну і фундаментального значення подію у житті сучасної України, якою були Установчі Збори Народного Руху України за Перебудову, що відбулися 8-го—10-го вересня в Києві, з участю 1,109 делеґатів з усіх областей. Довго готовилась до них, покищо числом невелика, але знаменна своїм інтелектом група ініціяторів щирих патріотів, які прагнуть не тільки рятувати від загибелі свою Батьківщину, але й забезпечити за нею зовсім інший, новий хід її дальшої історії. „Ми живемо серед руїн досить фундаментальних того управління суспільством, яке пов'язують з іменами Сталіна-Брежнєва-Суслова", — почав свій виступ на з'їзді астронавт Мирослав Попович. Серед руїн екологічного, економічного, національно-культурного, а передусім духового знищення народу, що за словами передового діяча НР України — Володимира Яворівського „опинився над пропастю".

І сьогодні Україна і її кращі люди шукають виходу з тих руїн, прямують до справжньої відбудови усіх ресурсів життя, матеріяльних і духових, бо тільки в цьому вбачають єдиний порятунок. Отже мусить прийти до відродження. І про це відродження говорив у своєму заключному слові поет Павло Мовчан, кажучи, „Після розстріляного — першого відродження (20-ті—30-ті роки), і задушеного — другого (періоду шестидесятників), чергове — третє відродження, хоч покищо безіменне, мусить теж стати дійсністю. Хай судиться йому ім'я незнищенне і над ним буде гасло: 'Українці всього світу єднайтеся в ім'я вільної, суверенної України".

На з'їзд виготовлено, з широко розгорнутою тематикою, всебічно обосновану програму НР України за Перебудову з такими основними розділами як: принципи-цілі і напрями, способи діяльности, суспільність, держава, економіка, соціяльна справедливість, національне питання, культура, наука, релігія, мова і т. п.; продискутовано і прийнято статут, а крім цього прийнято ряд відозв: „До, народу України", „До робітників і селян", „До українців поза межами УРСР", „До всіх неукраїнців на Україні". Прийнято теж окремо декларацію „Проти антисемітизму". З доповідями чи співдоповідями виступали відомі нам культурні діячі відбудовного процесу в Україні, а це здебільша письменники, поети, як Володимир Яворівський, Олесь Гончар, Іван Драч, Іван Дзюба, Павло Мовчан, Дмитро Павличко, Сергій Плачинда, Богдан Горинь, історик Михайло Брайчевський, астронавт Мирослав Попович і інші. Найбільш маркатним був сповнений емоцій і гіркої правди виступ В. Яворівського, що у своєму слові, якого провідним мотивом було „Що ми за народ?", подав знамениту синтезу української психіки і як вона себе проявляла на всіх етапах нашої страдальної історії, та яке пожнив'я її на сьогодні... Своєрідним доповненням був виступ поета П. Мовчана, що свою доповідь він озаголовив словами „Що з нами зробили", а в ній дав сумаричний огляд того „як нас протягом віків переробили із вільнодумних, самодостатніх, гордих — на рабів, додаткових схолуйщених носіїв єдиної національної прикмети — українських прізвищ", як нас віками економічно ограблювали, денаціоналізували. Якщо йдеться про ідеологічно-програмові заложення НР України за Перебудову, то вступний розділ статуту (Загальні положення) так їх формулює:

> НРУ це масовий громадсько-політичний рух республіки, що виник як вияв народної ініціятиви за докорінне оновлення суспільства... Це незалежна громадсько-політична організація, яка не підпорядкована жодній з громадських чи державних установ.. Рух відкритий теж для членів компартії, членів громадських організацій та творчих спілок, які активно борються за перебудову.
>
> Рух прагне до встановлення правдивого народовладдя, підтримує ініціятиву громадян у втіленням в життя ідеї правової держави.
>
> Рух, співпрацює з усіми організаціями, що прагнуть до позитивної розв'язки усіх назрілих питань державного і суспільного життя.
> Налагоджує зв'язки з іншими рухами республік СССР і закордонних країн і підтримує зв'язки з релігійними організацями.

Цікаві міркування уточнення програмових заложень Руху висловив у своїй доповіді згаданий уже Мирослав Попович. Народний Рух України за Перебудову — це рух громадсько-політичний — він не прагне до політичної влади і не може здійснювати своїх цілей силою державного примусу. Сила Руху — це сила громадської думки... Як і політичні партії, Рух відстоює не тільки права особи, але й права народу-нації. Рух відстоює громадське суспільство, нещадно знищене сталінським тоталітарним режимом. Структура громадського суспільства встановлюється вільно, вільними і незалежними індивідами. Тому від Руху не можна вимагати повної єдности, чи однодумности. Взявши за основу своєї діяльности спільні програмні і організаційні принципи, ми залишаємось різними і повинні ясно і чесно формулювати свою таку чи іншу позицію у всіх справах.

Перед Рухом як організацією, що в своєму складі матиме інші різні своєю програмою, але автономні товариства чи угрупування (як от Т-во Української мови ім. Т Шевченка, „Лева", екологічне Т-во „Зелений світ", „Пам'ять") стоять поважні завдання у сфері національної економіки, історії а особливо культури, яку Попович вбачає у розвитку різних форм україномовної змасованої культурної чинности. Він констатує, що „прагнення нації до самостійности, незалежности, суверенітету є виразом її волі до життя". Переглядаючи нашу історію, продовжував він, — давно слід оцінити його як здорове і природне прагнення.

Давно минули ті часи, коли нації затверджували свій суверенітет силою зброї. Сьогодні суверенітет досягається передусім культурним і економічним потенціялом. Рух, що діє у згоді із принципами моралі це — конструктивний рух. Тільки висуваючи кон-

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вуйка з Америки

Пригадується ще із давніх років, як у Західній Україні з усміхом говорилося про осіб, які були „грошовиті", що, мовляв, він „напевно має вуйка в Америці". І хоча було в тому ствердженні завжди дещо іронії, таки, ніде правди діти, наша перша еміграція свої важко зароблені доляри висилала щедро „до краю" так для родини, як і на всі національні цілі.

Пригадаймо собі лише, які щедрі були ці фабричні робітники, прибиральниці, вуглекопи — спомагаючи ОУН, жертви пацифікації, чи „Просвіту".

Ось саме недавно, переглядаючи родинне листування попав мені у руки лист до одного із видатних націоналістичних діячів, який перебував довший час у ЗСА, щоб збирати гроші на „організацію", у двадцятих роках. Пише до нього провідник ОУН: „Дякую Тобі за переслання 15 „зелених" (так у нас завжди називали доляри). Мав їх на поїздку до... у важливих організаційних справах. Будь здоров! Євген".

Ось були це часи — за 15 дол. можна було відбути поїздку до іншої країни, а тепер такі гроші хіба вистачить, щоб поїхати, з Бабилону до Ню Йорку і назад... Але не такі малі суми допомагали українській праці в Західній Україні, а куди більші, та ці „вуйки з Америки" були постійним джерелом фінансів, на яке надіялися наші громадські та націоналістичні діячі поміж двома світовими війнами.

Із часів, коротко перед вибухом Другої світової війни, пригадався також приїзд довголітнього редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги до вільного міста Гданська із цілим жмутом долярів, що їх нам припала честь перевозити відтак до Львова на різні цілі.

Не залишили нас на призволяще наші поселенці в ЗСА, коли ми приїхали тут на цю „вибрану землю" цілою великою масою у пізніх сорокових і ранніх п'ятдесятих роках: без знання мови, без праці, а часом навіть без відповідного на тутешнє підсоння, одягу. Вони нас примістили, допомагали у праці, у влаштуванні у нових чужих нам обставинах. Чи не слід нам часом, згадуючи це, вдаритися у груди? Бож не всі ми уміли показати їм вдячність, часто насміхаючись із „дивної" мови наших земляків, із їхніх нових звичаїв, а то й інтелектуального примітивізму. А тим часом у них було гойне і добре серце, яке вони на свій спосіб показували.

Не сподівалися ми, однак, що прийде час і на нас, грати ролю „вуйків з Америки" і то в куди ширшому засягу, як це було „колись". В останніх роках, а вже особливо в тому виімковому 1989 році — ми сторицею здається відплатили те, що колись дісталося нам чи нашим землякам на західніх землях України. Тільки тепер ми — соборні і наша допомога не знає меж Збруча чи інших. І тепер уже ніхто не посилає „одного зеленого", але ідуть тисячі на допомогу родинам, на допомогу новоприїжджим з України, що тут поселюються і на допомогу тим, що там — на нашій рідній землі.

Кожна нова акція, чи хворим, жертвам Чорнобиля чи на культурні цілі знаходить широкий відгук і щиро простягнену руку. Може найкращим доказом жертвенности української спільноти в ЗСА може бути остання збірка на Народний Рух України за Перебудову, де лише один скромний громадянин склав чверть мільйонів долярів.

Чи може, отже, хтось сумніватися в добре серце „вуйків з Америки"? Тільки, щоб не легковажили його, собі деякі із тих, що цією допомогою користуються, так як колись це робив дехто з нас. Бо щедрістю, як кожною чеснотою, надуживати не можна.

О-КА

Михайло Кучер

КОЛИ ОПОЗИЦІЯ ПРИ ВЛАДІ

Досі є три відомі виходи з комунізму — мадярський, польський і ще не зовсім оформлений совєтський. До того можна додати східньонімецький і демократичний із високим психологічним бар'єром. Зокрема це відноситься до Польщі.

Цікаво спостерігати в даному випадку в Польщі колишніх політичних в'язнів при владі, або які в рядах „Солідарности" змушені були піти в підпілля. І ці колишні в'язні, колишні під пільщики сьогодні сидять в уряді і спокійно — чи так лише здається — дискутують над питанням бюджету і податків, права робітників на страйк. Це найбільш драматична ознака мирної польської революції.

Свого часу Черчіль так приблизно сказав — демократія, поза тоталітарним режимом найгірший і найтяжчий спосіб правління. Демократичний спосіб правління тяжкий не тільки технічно, але й психологічно. Більше сорока років парламент „народної" Польщі був совєтською „показухою", інституцією, яка притакувала партії, без усяких намірів правити. Перебування в опозиції довгий час в підпіллі вплинуло на психіку і коли такі опозиціонери опиняються при владі — бачать себе непідготованими на компроміси, які лежать в основі демократичної системи правління. Тому польська „Солідарність" дає добру науку всім, хто хоче і може слухати. Підпілля погана школа для навчання, що таке демократія. Якщо людина перебуває у підпіллі — вона вільна „голосувати", себто оцінювати події „зверху", на поверхні. Перебування довший час у підпіллі, в опозиції викликає нетолерантність, небажання і психологічну нездатність йти на компроміс. Перебування в опозиції лягає тяжким ярмом на психологію і такі люди, вийшовши „наверх" не хочуть — чи навіть не можуть — підпорядкуватись партійній дисципліні. Вони переконані, що можуть рішати все звичайним голосуванням і врешті можна отримати карикатуру демократичної системи.

У соймі „Солідарність" має тільки 35 відс. місць і ота парляментарна група не має потрібної дисципліни. Кожен голосує так як хоче. Якщо пробували застосувати партійну дисципліну — відповідь була коротка — ні! Так було в комуністичній системі. Таким чином поляки в парляменті мають глибоке недовір'я до „голосування", бо це викликає асоціяцію з большевицьким авторитарним режимом. Тому такі нові члени польського парляменту із здивуванням довідуються що західня парляментарна демократія також користає з примусу, очевидно не такого, як тоталітарні режими.

Новий парлямент також має великі клопоти, так би мовити, технічного характеру. Більшість членів парляменту не мають своїх кабінетів, навіть окремих письмових столів, або телефонів. З бідою отримують окремі кімнати-кабінети — три або й чотири сенатори. Нема навіть окремих кімнат для комітетів.

Законодавці не мають потрібного штату працівників для нормальної допомоги в праці. Досі нема бюджету для штату послів і сенаторів. Тому 200 членів парляменту від „Солідарности" самі радять собі і жертвують десяту частину своєї місячної платні — десять американських долярів, — щоб платити секретаркам. Багато секретарок в минулому працювали для „Солідарности" в підпіллі. Вони працювали безплатно і тепер працюють безплатно в більшості в парляменті. Тому що урядування дещо хаотичне і при великій добрій волі технічна праця нагадує хаос страйкуючих комітетів. Деякі секретарки навіть жертвують своєю кар'єрою і заробком та стають безплатними секретарками. Пояснення — „це фантастично приємна праця".

Деякі нові члени парляменту визнали себе політичним аматорами. Демократія — це тяжка праця і таку працю не можна замінити драматичним красномовством часів підпілля.

Це в якійсь мірі стосується і до нас, українців. Дуже довге перебування в психологічному підпіллі, в опозиції, неґативно вплинуло на психіку і витворило небажання, або й невміння йти на потрібні компроміси. Ми дуже часто вживаємо вираз „визволення" без практичних плянів, що можуть лягти в основу його здобуття. Політична праця в ЗСА вимагає великого знання того, що діється в країні, особистих контактів із впливовими людьми та справді величезних коштів — багатомільйонових засобів. Тому така праця досі для нас недоступна. І ми задоволилися компліментарним епітетом „жертвенна громада".

Л. Тимошенко

ЛИСТОПАД

У хвилях листя й шумі золотім
Поля і луги зготовили парад —
Назустріч лицарю в сідлі іскристім,
Йому ж на ім'я — Перший Листопад.

Рік-річно він приходить з України
З луною днів одваги й перемог
І лучить береги її й чужини
Дарами віри й сили — в дні знемог.

Щоб серед блеску і принад довкілля
Не гасли у душі святі вогні —
Щоб завжди ми шукали задовілля
У службі вітчизні, у боротьбі!

Щоб в дітях своїх ми плекали силу
Відпорности в percтанні в чужий край.
Щоб їм лиш рідна мова була мила.
А Україна — вимріяний край!

Щоб, може завтра вже — як в млі осінній
Нас дні закличуть сальвою у ряд,
Ми проміняли з радістю скарби чужинні
На скарби ті, що дасть нам листопад!

Іван Лесько

ПРОВІСНИКИ КІНЦЯ ІМПЕРІЇ

II.

Липинський передбачував, що при комуністичному підході до праці, населення може опинитися перед маривом голоду і тоді воно перестане вірити в 'науково доказану' перемогу соціялістичних програм". Коли народні маси самі переконаються, що „новий і кращий лад" твориться новою і краще зорганізованою працею, а не закликанням і ворожінням соціялістичних маґів".

Про наявність таких обставин заговорили народні депутати на згаданому вище з'їзді в Москві (дотепер можна було говорити тільки в стилі „жить стало краще, жить стало веселіш"). Вони потвердили слова Ґорбачова, що фінансова господарка держави опинилися перед катастрофою, що народне господарство не дає ніякого прибутку і близько сорок мільйонів населення СССР живе нижче межі бідности.

До морального розкладу суспільства веде не тільки атеїзм, але й комуністична засада „вирівнювання на найнижчих", бо це — за словами Липинського, — „дорога упадку націй, що воліють гойдатися на гиляках, чим творити техніку матеріяльного життя". Цим шляхом ідуть не тільки совєтські маси, але і їхня верхівка, яка тратить авторитет в очах тих мас. Тисячі комуністів кидають ряди Партії — „валиться одна з основ совєтського режиму", — як бідкався один директор радгоспу на з'їзді депутатів.

Бо, — знову вертаючися до Липинського, — комуністична система побудована „на утопії рівности та однакови людей... нічого іншого, крім винищення всякої свободи, здержання всякого руху і повної руїни духової та матеріяльної культури дати не може".

Російські прогнози

Неминучий розвал совєтської імперії передбачали також різні російські історики і вчені, серед яких варто згадати Г. (Ю) Федотова, А. Амальрика і А. Сахарова.

Учений Г. (Ю) Федотов порушив у 1930 році в журналі російських еміґрантів „Современния Записки" (Париж) у статті „Проблеми будущей России" у зв'язку з упадком совєтської імперії також питання України. Він писав, що коли большевицька влада зненацька впаде, тоді вибухне низка національних повстань різних народів, що змагатимуть до державного усамостійнення. Тоді, на думку цього автора, з усіх національних проблем найважливішою буде українська. „Не розв'язати її, значить загинути, тобто перестати бути Росією". Тому великоруси, в інтересах задержання „русского единства", повинні адоптувати українські традиції і зробити їх своїми. Тобто — „ми повинні визнати і постійно відчувати своїми не тільки київські літописи і мозаїки київських церков, але й українське барокко, що прищепилося й Москві, і Київську Академію, яка виховала російську Церкву, і Шевченка за те, що в нього спільного з Гоголем, і українську пісню, молодшу сестру пісні великоруської" (?! — І. Л.) Це завдання — прищеплення українських традицій до російської культури „випадає насамперед на долю тих ‚южнорусских уроженців', що зберегли вірність і любов до України".

Песимістично на майбутнє совєтської імперії задивлявся сучасний совєтський історик А. Амальрик, який свого часу зробив сенсацію своєю книжкою „Чи проіснує Совєтський Союз до 1984-го року?" Розглядаючи наслідки марксистської доктрини в Совєтському Союзі: заперечення елементарних людських прав, де слово „воля" рівнозначне з „безладдям" і антисуспільною діяльністю; де людина (як завжди в Росії) є тільки знаряддям а не метою (людина для держави, а не навпаки), Амальрик уважав, що це не є умовини для нормального життя і розвитку держави. Тим більше, що в совєтському суспільстві на кожному кроці повно ненависти і зависти, де багато людей болючіше переживає успіхи інших, ніж свої власні невдачі; де в основу суспільного життя покладено тільки матеріяльні набутки і журбу за самозбереження, і де не існують моральні критерії „добра" і „зла", „чесного" і „нечесного".

Беручи до уваги й інші деструктивні чинники совєтської системи, Амальрик передбачав, що „ця велика східньо-слов'янська імперія, створена німцями, візантійцями і монголами, вступає в останні десятиліття свого існування... Марксистська доктрина відклала розвал російської імперії — третього Риму, але вона не в силі запобігти цьому (розвалові)".

Крапку над „і" в цьому питанні ставить врешті вчений фізик, член Академії Наук і лавреат Нобелівської нагороди, А. Сахаров. Виступаючи в червні ц. р. з лекцією в Королівському інституті міжнародних справ у Лондоні, Сахаров заявив, що Совєтський Союз — це остання в світі колоніяльна імперія, в основі якої лежать такі суперечності, що їх подолати ця держава неспроможна. Напротязі десятиліть там носилися з ідеєю „дружби народів", коли насправді ніякої дружби не було, а були дуже глибоко закорінені конфлікти. Тепер це все прорвалося наверх, і, якщо ця справа не буде вирішена конституційно, то тоді — хоча розпад імперії неминучий, — її падіння буде неймовірно трагічне".

Організм старої російської імперії, що пережила перший удар у революції 1917 року, але набула недугу комуністичного рака, внутрішньо трухлявий. Вона ще тримається силою інерції, московським шовінізмом і облудною пропаґандою, одначе всі ці чинники недузі запобігти не можуть, як не можуть запобігти і штучні застрики у формі хужих субсидій чи заходи міжнародних ліберальних кіл.

В. Яворівський...

(Закінчення зі стор. 1)

питань, а господарем його була Поля Добрянська, заступник секретаря для справ людських прав.

У всіх зустрічах В. Яворівський поруч інших справ підкреслював, що НРУП шукає у діяспорі допомоги моральної і матеріяльної.

В часі других відвидин Вашінґтону 23-24-го жовтня ц.р. В. Яворівський зустрівся із сенатором Биллом Бредлі і конґресменом Джеймсом Флоріо, які були тими, що зорганізували приїзд В. Яворівського до ЗСА. Крім них, довші розмови із гостем з України перевели сенатор Пол Саймон, член Комісії закордонних зв'язків Дан Риттер, відомий приятель українців, конґресмен Вілліям Койн і сенатор Роберт Кестен. Оба останні були особливо зацікавлені наслідками атомного вибуху в Чорнобилі і обіцяли вистаратися допомогу із ЗСА. Крім вище згаданих, В. Яворівський ще відвідав конґресменів Мері Ровз Овкер, Бернарда Дваєра і сенаторів Френка Лотенберґа і ще один раз Б. Бредлі. Інші зустрічі з представниками Конґресу треба було відмовити прямо із-за браку часу у В. Яворівського. Але вже ці численні розмови виказали велике зацікавлення членів Конґресу в подіях в Україні, а особливо в діяльності НРУП.

Крім тих зустрічей В. Яворівський відбув 45-хвилинну розмову із Романом Попадюком, членом Ради Крайової Безпеки. Він також взяв участь у „Сніданку для преси" у Пресовому Клюбі, на якому було понад 20 кореспондентів, що ставили В. Яворівському ряд питань. Інтерв'ю було накручене на телевізійні станції Ен-Бі-Сі, Сі-Бі-Ен і на каблеву станцію Сі-СПЕН, яка передала це інтерв'ю, тричі 23, 24 і 28-го жовтня. Також в дні 23-го жовтня передало інтерв'ю з В. Яворівським „Радіо Марті" еспанськомовна станція, що пересилає свої авдиції до Куби. Представник Католицької інформаційної служби Билл Прічард перевів розмову із В. Яворівським, а перед самим від'їздом українського депутата до Києва він мав вдруге інтерв'ю в українському відділі „Голосу Америки", де подав з вдячністю радісну новину про фінансову допомогу української спільноти в ЗСА для українських жертв атомного вибуху в Чорнобилі та повідомив, що везе зі собою велику кількість ліків для українських дітей.

В часі останніх двох днів перебування у Вашінґтоні В. Яворівський мав також зустріч із Дейвидом Гаррісом з Американсько-жидівського комітету, в якій підкреслив, що НРУП має гарні стосунки із жидами і є відкритий для всіх національних меншин.

На закінчення відбулася зустріч В. Яворівського з українцями Вашінґтону, в якій взяло участь понад 150 осіб. Перебування і зустрічі В. Яворівського у Вашінґтоні організувало, як і першим разом, Бюро УНС із Евгеном Іванцевим у проводі, а постійним перекладачем В. Яворівського був Роман Купчинський.

У наслідок перебування В. Яворівського у Вашінґтоні появилися дуже прихильні статті в американській пресі. Зокрема цікава була стаття синдикованого журналіста Корда Маєра, що появилася у „Вашінґтон Пост" з 20-го жовтня ц.р. і друга у „Вашінґтон Таймс" пера Билла Ґерца з великою знімкою В. Яворівського з датою 19-го жовтня ц.р. Ненсі Дюн, кореспондентка „Файненшел Таймс" подала вістку про В. Яворівського в числі з 18-го жовтня, а „Вейлсбурґ Лідер" в Ню Джерзі — інформації пера Марка Фаріса в числі з 18-го жовтня.

Найбільший щоденник Ню Джерзі „Стар-Леджер" писав двічі про В. Яворівського. Вперше після пресової конференції в Нюарку у числі з 14-го жовтня, а вдруге в числі з 27-го жовтня після пресової конференції у шпиталі Юніон, який завдяки інтервенції д-ра Зенона Матківського подарував велику кількість ліків для дітей-жертв Чорнобиля та обіцяв дальшу допомогу у прийманні дітей, які будуть потребувати спеціяльного лікування. Це була остання пресова конференція В. Яворівського на американській землі після якої він безпосередньо виїхав із ладунком ліків до Києва.

Члени НРУП...

(Закінчення зі стор. 1)

Збігнєв Янас, який, між іншим, заповів, що в грудні відбудеться у Києві історичний симпозіюм, на якому буде обговорена справа т.зв. „білих плям" в історії польсько-українських стосунків як перший крок до згоди поміж тими двома сусідніми народами.

Ця можливість згоди уважається в польських колах, а особливо в колах членів „Солідарности", як вступ до подібного замирення поміж німцями і поляками.

АКАДЕМІЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В ІНШІЙ ЗАЛІ

За повідомленням організаторів Листопадового свята Об'єднаного Комітету Українсько-Американських Організацій, п'єса Івана Керницького п. з. „Листопадовий день" в постановці Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької відбудеться в неділю, 5-го листопада, в залі школи Ашер Ліві на Першій аве. 11-ій вул. о 2:30 год. по полудні, а не в залі школи Стайвезант, як подано раніше. — Ред.

„Третє..."

(Закінчення зі стор. 2)

структивні ініціятиви, рух зможе по-дійовому боротися із застійними силами минулого

Багато-багато різних-прерізних проблем заторкнули у своїх виступах інші учасники-промовці, проблем актуальних і болючих а зокрема таких, до розв'язки чи своєрідної терапії яких необхідно взятись і то негайно, якщо Народний Рух України має справді як слід розгорнути і поступово виконувати свою місію оздоровлювання того стану, в якому опинилась Україна. Новозформований Рух стоїть перед дуже важкими і відповідальними завданнями; стоїть перед труднощами і небезпеками так зі сторони своїх людей, як і сил антинаціональних, ворожих українському ренесансові. Тут замало самого ентузіязму чи наївного оптимізму. Тут треба, крім муравлиної, на довгі роки розрахованої праці, теж продуманої тактики, тобто своєрідної стратегії руху.

З цікавими міркуваннями саме на цю тему виступив загальновідомий нам Іван Дзюба. Національне відродження, — говорив він, це покищо тільке наше бажання і наша надія, бо до здобуття політичного, культурного чи економічного суверенітету ще доволі далеко. Для політичного освідомлення і національного відродження заіснували тепер корисні передумовини і якщо тепер започаткований процес далі триватиме з непослабнутою силою, то національне відродження може стати дійсністю. Хто прагне Україні добра мусить працювати на перебудову, а її крах буде крахом усіх надій. Альтернативою перебудови не є мирний саморозпуск держави, а встановлення якоїсь ґрізної диктатури. Національне відроджування треба розраховувати на роки, а то й десятиліття конструктивної праці, при чому тут необхідна терпеливість, витримка і раціональна тактика.

На думку Дзюби загострення на Україні міжнаціональних відносин дуже небезпечне. І хоч у сучасній Україні немає таких міжнаціональних конфліктів, але частина преси (очевидно преси establішменту, прим. МС) підкидає нам такі ситуації під виглядом боротьби з українським націоналізмом. У складному становищі опинились ті, хто виступає за мову, культуру, за національне існування свого народу. Їх починають вважати за провідників між національної ворожнечі. Це очевидно насторожує Москву, яка в відношенні до України проявляє особливу пильність. „Якщо в Москві стрижуть, то в Україні обрубують пальці" — говорив Дзюба... Він перестерігав перед безвідповідальними діями тих „нечисленних елементів", які висувають провокаційні гасла такі, як — „Геть від Москви" і кричать про вихід України із Союзу. На погляд Дзюби — це найкоротша дорога вбити відродженецький процес в Україні. Боротьба з націоналізмом довгими роками довела до того, що саме користування українською мовою (навіть в щоденному житті) приймається за націоналізм — за бандерівство. Таким чином антинаціоналістична пропаґанда стає антинаціональною. Будучи проти антисемітизму, він перестерігає перед підкиненням нам ворожою рукою фальшивок, і інших підробок, у яких можна знайти такі фрази як та, що „українські націоналісти хочуть втопити в жидівській крові москалів". Це ніщо інше як груба провокація! Він є проти конфронтації з державними структурами (тобто апаратом establішменту). Нам — твердив він, — треба вимагати їх оновлення, взаємодії, там вона потрібна, і критикувати, бо він вірить, що міняється характер держави і її політика щодо національних потреб.

Національно-політичний а з цим і економічний суверенітет України насьогодні нереальний; це фікція, бо сучасна Україна ще до цього не дозріла... Специфічною сферою руху натомість повинна стати альтернативна програма соціяльно-культурного розвитку села, опіка над сільським шкільництвом, і в цілому нам треба рятувати забуті і загублені села, укласти „білу книгу" про сотні затоплених сіл і затоплені довкола Дніпра терени. Шукати доріг до робітництва — теж важне діло. Окремий наголос поклав Дзюба на проблему національної деморалізації, і національного самозречення. Це „самоїдство" частини тих українців, які зденаціоналізувавшись, відчувають разом з деякими росіянами в Україні, ворожість до української мови чи культури взагалі.

А закінчив Дзюба словами: „Працюймо, щоби нам не було соромно зустрітись за один-два роки".

Шевченківський концерт у Трою

Трой, Н. Й. (І. Д.) — Заходом Громадського Комітету під протектом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи відбувся в неділю 29-го жовтня ц. р.. Шевченківський концерт, з нагоди 175-ліття народин Т. Шевченка, в залі коледжу Гадсон Веллі у Трою.

Мішаний хор під проводом Ярослава Кушніра співав „Заповіт", „Сонце заходить" муз. Д. Роздольського, „Чого мені тяжко", муз. М. Волошина, а відтак „Думи мої", муз. С. Воробкевича, солісти — Т. Шипилявий і В. Літинський.

Жіночий хор під проводом Я. Кушніра проспівав: „Реве та стогне" і „Нащо мені чорні брови", муз. М. Гайворонського, пізніше: „Перебендя", муз. М. Гайворонського і „Садок вишневий", муз. А. Гнатишина. Солісти: Маргарета Федак і Люба Кушнір.

Діти школи українознавства у Вотервліті під проводом З. Білас вивели гарно монтаж „Дитяча присяга перед Шевченком". Марійка Бойчук продеклямувала поему Т. Шевченка „До Основ'яненка". Доповідь „Шевченкове слово" виголосив І. Коровицький. Він пригадав, що Шевченко своїм пламенним словом розбудив Україну з довгого сну. Твори Шевченка стримали завмирання, пробудили український нарід до національного відродження.

В Україні відбулися величаві відзначення у 175-ліття народин Т. Шевченка при участи багатьох тисяч людей. Також еміґрація гідно відзначила ці великі роковини.

Пластова Станиця під проводом мгр Дарії Якубович виконала по-мистецьки монтаж з Шевченкових творів. Виступали бандурист Марко Брикович і оба хори. Концерт закінчено українським гимном. Декорацію сцени і виставку картин, творів Шевченка і про Шевченка приготовив мистець Михайло Корґун. Публіка з цілої околиці заповнила залю. Прибув Йосиф Тереля, що недавно був видалений з України за свою патріотичну діяльність.

ЗНОВУ СОТНІ СХІДНЬОНІМЕЦЬКИХ громадян товпилися в амбасаді Західньої Німеччини у Празі в середу, 1-го листопада ц.р. і це тільки кілька годин після того, як уряд Східньої Німеччини зніс свою заборону вільного подорожування, а офіційнес пресове агентство Східньої Німеччини подало, що 8,000 переїхало кордон до Чехо-Словаччини. Східній Берлін наложив свою заборону на свобідне подорожування до Чехо-Словаччини місяць тому після того, як 20,000 громадян зтовпилося у західньонімецькій амбасаді в Празі в дорозі на Захід. Серед нових втікачів є загальне недовір'я у спроможності їхнього уряду виконати обіцяні зміни, і тому кожний, що тільки має можливість старається виїхати на Захід, переважно до Західньої Німеччини, де вони автоматично отримують громадянство. Ця ситуація починає також позначуватися деякими проблемами у Західній Німеччині, де й у так перенаселеній країні ще гостріше відчувається брак мешканевих приміщень.

40-річчя Осередку СУМ ім. М. Павлушкова в Чикаґо

В суботу, 30-го вересня ц.р., в готелі Чикаґо Маріот Давнтавн відбувся бенкет з нагоди 40-річчя існування та праці Осередку СУМ ім. М. Павлушкова в Чикаґо. Бенкет підготовляв окремий комітет на чолі зі Степаном Бабиком та Ярославою Абрамюк. 50-доляровий бенкет притягнув поважне число учасників, які своєю участю дали признання Осередкові за його дотеперішню працю на полі виховання української молоді.

Господарем бенкету був колишній голова Осередку, а зараз член стейтової леґіслятури Мирон Куляс. Молитву провів парох катедри св. о. Миколая о. В. Климчук. Перше слово виголосив діючий голова Осередку Ярослав Верещак, який привітав присутніх гостей та сумівців, а в дальшому розказав про проведену працю за останніх 40-років, яка проходила в різних ділянках під гаслом СУМ — „Бог і Україна".

Письмові привіти надіслали: Головна Екзекутива УНП, Відділ вояків УПА, 24-ий і 8-ий Відділ ООЧСУ, Відділ ОЖ ОЧСУ ім. О. Мешко, Відділ ОЖ ОЧСУ ім. О. Басараб в Геммонді, Інд., молодший Відділ ОЖ ОЧСУ ім. А. Горської, Станиця 1-ої УД УНА, Осередки СУМ ім. Богуна і Крути, 1-ий Федеральний Банк „Певність" та Кооперативна Каса „Самопоміч", які зложили датки по 1,000 дол. Усні привіти складали: інж. О. Бараник від Відділу УККА, обширний привіт передав від Пластової Станиці Ю. Литвинишин, від Філії ОДУМ В. Войтихів. Я. Сидоренко, голова Осередку СУМ в Палатайні, вказував на дружню співпрацю та спільні пляни під сучасну пору, коли в Україні йде перебудова та відновляється СУМ.

Головне слово виголосила Нуся Вох, представник КУ СУМ. Старші юначки та юнаки під керівництвом Наталії Король дали монтаж автора С. Андрушкова п. з. „На вічну пам'ять Миколі Павлушкові".

З побажаннями дальших успіхів у праці та молитвою подяки закінчено сумівський бенкет.

З нагоди ювілею 40-річчя існування Осередку СУМ в Чикаґо видано пропам'ятну 8-сторінкову програмку. У поданому списку голів на першому місці стоїть інж. Лев Боднар, який 40 років тому в залі УНС був вибраний першими Загальними зборами на голову Осередку. На 4-ох сторінках передано хроніку Осередку, де вичислено важливіші події за останніх 40 років многогранної виховної, культурної та суспільно громадської праці. Кожний учасник бенкету одержав мистецько виконану емблему СУМ на білому тлі вибиту золотими написами. Гості перед початком та після бенкету мали змогу оглядати на екранах знімки із сумівського життя за останніх 40-років, що їх упорядкував В. Ґлубіш.

Після бенкету відбулася танцювальна забава під звуки оркестри „Веселі часи".

Степан Ґоляш

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Найдорожчої МАМИ

бл. п.

Ярослави Вахнянин

будуть відправлені слідуючі

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

27-го листопада 1989 р.

в церкві Рождества Пречистої Діви Марії, Лос Анджелес, Каліф.;
в церкві Чесного Хреста, Асторія, Н.Й.;
в Українській Католицькій Церкві в Люрді, Франція;
в манастері оо. Студитів, Студіон, Італія;
в соборі Св. Софії, Рим, Італія.

Про молитви за спокій душі Покійної просить —
доньна ЛЕСЯ з чоловіком ЮРІЄМ

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 23-го жовтня 1989 р., на 86-му році життя
відійшла у Вічність
наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ ЦУП (ЦЬОЦЯ)

родом із села Босько на Лемківщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись 26-го жовтня 1989 р. з церкви Покрови Пресвятої Богородиці в Рочестері, Н. Й.

Покійна залишила у смутку:
синів —
ІВАНА з дружиною ГАЛЕЮ
МИХАЙЛА з дружиною ЕТЕЛЬ
шестеро внуків і п'ятеро правнуків
та численну Родину в Америці й Україні

Комітет „Бережанська Земля"

ділиться сумною вісткою зі своїми Членами і Громадянством, що в п'ятницю, 27-го жовтня 1989 р. помер на 76-му році життя

св. п.

Мирон Пінковський

довголітній член Управи і заступник голови Комітету „Бережанська Земля", визначний суспільно-громадський діяч, колишній абсольвент Богословської Академії у Львові, довголітній голова громади Українського Центрального Комітету і відділу УККА в Елизабет, Н. Дж., член і основник багатьох українських організацій і товариств.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 30-го жовтня ц. р. з церкви св. Володимира в Елізабет, Н. Дж. на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВШ. Родині Покійного складаємо глибоке співчуття.

Управа Комітету

7-ий з'їзд земляків Станиславівщини

Уже в передз'їздовому пресовому повідомленні була згадка, що на наш з'їзд прибудуть земляки з Станиславова, Кракова та Німеччини, а на відзначення 50-річчя матури прибули з Австралії Антін Маланюк і Тарас Яськевич. Півстоліття минуло, коли покидали тодішні абсольвенти мури української гімназії при вул. Липовій у Станиславові, а з'їхались відзначити цей ювілей на Союзівці в Америці.

7-ий з'їзд Станиславівців, правдоподібно, — перший, що мав приємність вітати трьох земляків зі Станиславова, а також знаного передвоєнного спортовця зі Станиславова Романа Андруховича, популярно званого „Мурийом", сьогодні він — голова УСКТ **Краків**, Богдана Шарка з Німеччини та Антона Маланюка і Тараса Яськевича з Мельборну — Австралія.

Ще заки зайшли земляки до реєстраційного стола, можна було почути голосні й радісні їхні привітання коли вони зустрілись, прямуючи до реєстрації. Скільки радости зустріччю! Бували випадки, що колись близькі приятелі не впізнавали себе, а відчитавши прізвище на стрічці віталися ще з більшою радістю.

Чудова погода! Кращої не можна було собі бажати.

Офіційне відкриття з'їзду було передбачене на суботу, 9-го вересня, але вже від п'ятниці відзначали абсольвенти з 1939 року 50-річницю матури.

У суботу, 9-го вересня, о год. 10-ій, голова центрального комітету мґр Богдан Ясінський урочисто відкрив з'їзд і, привітавши чисельно зібраних земляків, (заєрестрованих було 136) та гостей, прочитав запропонований порядок нарад, що його одноголосно прийнято. З черги, присутній земляк о. Ярослав Свищук перевів молитву в наміренні успішного завершення з'їзду.

З'їздом кермувала президія в складі: Марійка Висоцька-Крамарчук–голова, мґр Євген Орищук–заступник голови, Ярослава Мосора-Олесницька і д-р Ярослав Яськевич — секретарі.

Голова президії Марійка — „Мума" Висоцька-Крамарчук привітала присутніх, а головно закордонних гостей, які не пожаліли часу й труду і прилетіли, щоб зустрітись, не раз після 50 років різних тяжких переживань, через большевицькі тюрми, заслання, тайґу, Колиму, невільничі праці в копальнях вугілля. Можна собі тільки уявити їхню радість зустрічатись з старими, добрими знайомими, приятелями, про що, ще декілька років тому, й не снилось, що стало дійсністю. Приємно було вітати тих, що поборoли великі труднощі щоб приїхати, з заразом було болюче й прикро, що не приїхали деякі зпоблизу.

Відкриваючи з'їзд, Марійка прочитала „старий" вірш сьогодні вже покійного колишнього пресового референта Осипа Новицького, який буде актуальним і на чергових з'їздах.

Чи бачите? Ми знову між собою,
Так само, як колись — гей скільки то вже літ?...
Ми знов разом зійшлись —
Сповнився сон і міт...
Чи чуєте? Довкола нас лунають
Знайомі голоси...
Ликуймо братіє! Це ми таки зійшлися:
Всі недостріляні ворожими кульми,
Нездолені в тюрмі і лихом недобиті...
Читаймо ж прізвища на грудях друг у друга
І очі відведім, бо зір обдурить нас...
Молімось, братіє! Подякуймо Творцеві
І чуда попросім, що ним усі живем:
Щоб по Єгиптах ми вже більше не скитались,
Щоб прахи наші по чужині не валялись,
Щоб повернулись ми туди —
У рідний Вифлеєм.

Вірш цей у цілості був надрукований на четвертій сторінці чепурно виданої програмки з'їзду. Не тільки у „Свободі" та інших пресових органах трапляються друкарські чортики, — вліз він також і у вірш Осипа Новицького, в якому „невірного Тому". зроблено Хомою.

Прийнятий запропонований порядок нарад, як рівнож склад комісій: Номінаційної — д-р Богдан Шебунчак, Ірина Ганушевська-Руснак і д-р Володимир Базюк; Резолюційна — ред. Богдан Катамай, д-р Микола Дейчаківський, Верифікаційна — Роман Висоцький, Євгенія Рубчак і Ліда Яцків. Комісія перевірки протоколу 6-го з'їзду — Степан Климишин, Мирослава Смеречинська-Приймак і д-р Вол. Базюк ствердили, що протокол вірно віддав весь перебіг 6-го з'їзду.

На з'їзд наспіли привіти від Владики д-ра Івана Прашка з Австралії, Владики Михайла Кучм'яка з Вашінгтону, Миколи Климишина з Дітройту, і Зени й Олеся Камінських з Дітройту. Зворушливий привіт надіслав станиславівський земляк, який проживає у Львові.

„Як родовитий син цієї землі, будучи в Кракові, принагідно познайомився з спільним твором багатьох світлих людей, що став насущною потребою серця багатьох синів-дочок Станиславівщини. ... Ця потреба дії вилилась в конкретне діло — „Альманах Станиславівської Землі" Висловлююсь про оба томи з великою пошаною і подивом для тих, що зуміли зреалізувати це велике діло... Прийміть мій низький уклін і подяку за Ваші многолітні старання увіковічнити пам'ять героїчних і славних синів і дочок нашої станиславівської землі у вашому „'Альманасі' ".

Звіти уступаючої управи розпочав голова мґр Б. Ясінський, з'ясувавши перебіг праці та про найважливішу ціль уступаючої управи — закінчити й видати третій том станиславівського Альманаху. Протягом 25-ти років тягар праці в Центральному комітеті спочивав на трьох особах — Лідії Гладкій, й Оксані та Євгеові Луцькому. З прикрістю голова подав до відома, що довголітній скарбник, а також адміністратор альманаху на цьому з'їзді — неприсутній із-за важкої хвороби. На закінчення слова він висловив подяку трьом згаданим уже членам Центрального комітету, що зібрані прийняли ентузіястичними оплесками з побажаннями Луцькому якнайскорішого повного видужання.

Заступниця голови Л. Гладка, — одна із цих, що на протязі 25 років безперервно працювала в Центральному комітеті як секретарка, заступниця голови і член Редакційної Колеґії, у своєму звіті з'ясувала 25-річну працю групи ентузіястів. Головною ціллю Центрального комітету було видати альманах-збірку про нашу вужчу батьківщину, а при допомозі з'їздів земляків і видань „Голосу Станиславівщини" втримувати зв'язок із земляками в діяспорі. Треба згадати покійних вже ентузіястів — ред. Івана Ставничого, Ярему Попеля, Осипа Новицького, редактора „Голосу Станиславівщини", братів о. дра В. Клодницького і д-ра О. Клодницького, дир. О. Левицького, д-ра Богдана Олесницького, д-ра М. Логазу, які поклали тверді основи для дальшої діяльности. Протягом 25 років Центральний комітет очолювали: ред. Б. Катамай, д-р Б. Шебунчак, д-р Тарас Ганушевський і мґр Богдан Ясінський. Усі дотеперішні управи виконували свої завдання якнайкраще могли в наших побутових умовах. За 25 років видано два гарно зредаґовані, з цінними статтями альманахи й декілька чисел „Голосу Станиславівщини". Відбуто сім з'їздів. Головними редакторами двох томів були ред. Б. Кравців і д-р М. Климишин, а третього тому є ред. О. Зінкевич. Всі члени Центрального комітету, як і ентузіясти по інших містах чи країнах, можуть з гордістю поглянути на пройдене чвертьстоліття, а нова, відмолоджена, управа, не матиме труднощів продовжувати працю первісних ентузіястів.

Третій том за редакцією ред. О. Зінкевича буде гідним завершенням розпочатого діла з-перед 25 років. На закінчення свого чуттєвого звіту Лідія Мойсейович-Гладка звернулась з проханням до присутніх допомогти як матеріялами, так і фінансово у виданні третього тому.

Оксана Лемеха-Луцька звітувала, як секретар і за свого хворого мужа Євгена — скарбника. Оксана провадила протокольну книгу засідань, провадила переписку з земляками, часто полагоджувала справи телефонічно, та допомагала у висилці комунікатів-обіжників до преси.

Із фінансового звіту присутні довідались, що за звітовий час було 26,553.67 дол. приходів, 14,404.95 розходів, сальдо в касі 12,148.67, що є замало, щоб покрити кошти друку третього тому, тому фінансова допомога є конечна.

У своєму звіті ред. Зінкевич згадав про вартість реґіональних збірників. Говорячи про підготову третього тому згадав, що разом з мґром Б. Ясінським — вони виготовили нову схему третього тому. Велика частина його буде побудована за енциклопедичною системою — визначні мужі, всі місцевості Станиславівщини. Не змінився плян закінчити редакційні праці Альманаху до кінця 1989 року. Ще багато залишилося до опрацювання, тож кожна допомога — побажана. Ред Зінкевич висловив сподівання, що спільними зусиллями вдасться успішно виконати можливо останній видавничий проєкт Центрального комітету.

Пресовий референт Орест Корчак-Гординський вислав в останній каденції вісім комунікатів, що їх надруковано в американській і канадській пресі.

Після обідньої перерви промовив зворушений колишній житель Станиславова, визначний передвоєнний спортовець, під сучасну пору голова Українського Суспільно-Культурного Т-ва в Кракові Роман Андрухович, якого шлях на Союзівку йшов через большевицькі тюрми, заслання, колхози в Казахстані, копальні вугілля за Уралом, а дальше польське військо, а нині він — провідний громадський діяч в Українській громаді в Кракові. Напевно не вірив він ще навіть минулого року, що будь-коли сповниться його мрія зустрітись з земляками, що їх не бачив 50 і більше років і то на земляцькому з'їзді в Америці. При допомозі Центрального комітету і приятелів — його задушевна мрія сповнилася. У своєму слові оповів він про нелегке — життя-буття українців у Польщі. Хоч зайшли в Польщі великі політичні зміни, то, однак, у відношенні до української проблематики цей проґрес — є доволі повільний. Мабуть кожний, хто слухав його слів, відчуває велику вартість наших земляцьких з'їздів. Не тільки Роман Андрухович, але й станиславівці, які повертаються назад у рідне місто — тепер Івано Франківськ — поїхали окрилені думкою чудових зустрічів, а їхні оповідання вказували, що станиславівці не тільки пам'ятають про рідні сторони, але й з любов'ю вітають гостей з рідних сторін. Всі вони з України, Польщі Австралії, Німеччини повернуться з чудовими спогадами, якими будуть ділитись, як зі земляками так і знайомими. Це буде ще одним доказом, як корисні наші земляцькі з'їзди.

Не надто багато присутніх взяли участь у запитах і дискусії.

Контрольна комісія, перевіривши діяльність уступаючої управи, поставила внесок уділити їй абсолюторію, що присутні одноголосно прийняли.

Верифікаційна Комісія, яка працювала протягом трьох днів, позвітувала, що на з'їзд приїхало 136 земляків.

Номінаційна Комісія запропонувала такий склад управи: голова — мґр Богдан Ясінський, заступник голови на ЗСА — мґр Остап Олесницький, заступник на Канаду — мґр Євген Орищук, на Европу — Б. Шарко, заступник на Австралію — д-р Тарас Яськевич; секретарі Юрій Іванків і Остап Зенюк; скарбник мґр Орест Лисинецький; пресовий референт — Орест Корчак-Городський; Контрольна комісія — Ліда Гладка, д-р Тарас Ганушевський і д-р Вол. Базюк.

Мґр Б. Ясінський, подякувавши за вибір, прибіцяв продовжувати працю попередніх управ. Запропоновано знову з'їхатись за два-три роки.

Під час з'їзду в головному будинку — станиславівець д-р Богдан Кондра мав гарну виставку своїх образів. Орест Корчак-Городиський виставив декілька теперішніх афіщів з імпрез у Станиславові, а також побільшені карикатури станиславівських професорів гімназії що їх нарисував був сьогодні М. Симчич О. Городиському в його пам'ятник.

Як і під час попередніх з'їздів була мистецька частина получена з бенкетом-вечерею, а після вечері, при звуках оркестри Володимира Гірняка „Няка" охочі, пригадавши собі забави в залі „Сокола" чи „Бесіди", пішли в танець.

У мистецькій частині виступала знана солістка Марія Ясінська-Мурована, визначна піяністка Лариса Крупа і при власному фортепіяновому акомпаньяменті співав бандурист-баритон Б. Шарко. Дуже цікава була рецитація Ірини Дубас вірша Миколи Грушкевича, що його спеціяльно написав він на цей з'їзд. Стефанія Дейчаківська-Гурко поділилась своїми спогадами з недавнього перебування в Україні й Станиславові й продеклямувала декілька власних віршів. Тостмайстром був д-р М. Дейчаківський. За столиками провадились цікаві розмови про минуле й снувались надії про краще завтра. 7-й з'їзд залишив у всіх присутніх приємне враження. З бажанням скорої нової зустрічі учасники роз'їздилися додому.

Орест Корчак-Городиський

● РІЗНЕ ●

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ІВАННА БОБ'ЯК, член УНС Відд. 8-го Т-ва „Подільська Січ" в Йонкерсі, Н. Й. померла 28-го вересня 1989 року на 67-му році життя. Нар. 24-го вересня 1923 року у Винниках біля Львова, Україна. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Романа, доню Анну Нагірну з мужем Ладимиром і сина Олександра з дружиною Софією. Похорон відбувся 2-го жовтня 1989 року на укр. секції Пайнбущ Семетері в Кергонксоні, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Кульчицька, секр.

....

АННА (Лоденська) ВАПЕНСЬКА, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо Померла 6-го жовтня 1989 року на 90-му році життя. Нар. 25-го вересня 1898 року в Перемешлі, Галичина, Україна. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку дочку Ольгу Карпінську, синів Вілліяма і Йосифа, 17 внуків, 21 правнуків і одного праправнука. Похорон відбувся 9-го жовтня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

....

о. ЙОСИФ ШАРИЙ, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Добра Воля" в Чикаго, Ілл., помер 13-го вересня 1989 року на 62-му році життя. Нар. 6-го грудня 1926 року в Елизабет, Н. Дж. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку сестру Анну Мілянович і Міллдред Дочич, шваґра о. декана Артура Дочича, 16 племінників і племінниць. Похорон відбувся 18-го вересня 1989 року на цвинтарі Розгілл в Линден, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

....

ВАСИЛЬ ЛЕЩИШИН член УНС Відд. 44-го Т-ва „Українська Січ" в Нортгемптоні, Па. помер 17-го вересня 1989 року на 76-му році життя. Нар. 10-го лютого 1913 року в Нортгемптоні, Па. Членом УНС став 1931 року. Залишив у смутку дружину Елсі і сина Бруса. Похорон відбувся 21-го вересня 1989 року на кат. цвинтарі св. Марії в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Мартин Шишка, секр.

....

ПАВЛО М. КАНЮҐА, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Добра Воля" в Чикаго, Ілл., помер 4-го жовтня 1989 року на 77-му році життя. Нар. 3-го вересня 1912 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку Роберта Іванишина, Бонні Канюґу, сестер Ірену Келлер і Ольгу Попель, внуків, племінників і племінниць. Похорон відбувся 6-го жовтня 1989 року на цвинтарі св. Миколая в Дес Плейнс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

....

ПЕТЕ РАК мол., член УНС Відд. 355-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ст. Джозеф, Мізурі помер 26-го вересня 1989 року на 68-му році життя. Нар. 1921 року в Ст. Джозеф, Мізурі. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Леоту, трьох синів Стенлі, Стефана і Патрика, дочку Барбару Тамсон з мужем, брата Василя, шість сестер, п'ять внуків та декілька братанків і сестрінок. Похорон відбувся 29-го вересня 1989 року на цвинтарі Мт. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

....

ДОНАЛД СМЕРЕКА, член і секретар 132-го Відділу УНС Т-ва „Запорозька Січ" в МекКіспорт, Па. помер 31-го серпня 1989 року на 72-му році життя. Нар. 23-го грудня 1916 року в МекКіспорт, Па. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку брата Михайла Смереку. Похорон відбувся 5-го вересня 1989 року на укр. цвинтарі ім. св. Івана Хрестителя в МекКіспорт, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Смерека, секр.

....

ТЕРРІ ЛИН ШАУП, член УНС Відд. 305-го в Магоні Сити, Па. померла 2-го жовтня 1989 року на 22-му році життя. Нар. 13-го вересня 1967 року в Газлетон, Па. Членом УНС стала 1968 року. Залишила у смутку батьків, брата і 4 сестри. Похорнон відбувся на цвинтарі Вайт Чирч в Барнесвілл, Па.

Вічна Її Пам'ять!

М. Гентош, секр.

....